

Formannskapetets Innstilling til budsjett år 2022 og økonomiplan for perioden 2022-2025

30.11.2021 stemte formannskapet enstemmig frem å legge til grunn kommunedirektørens sin innstilling til budsjett uten korrigeringer.

Fremlagt forslag til budsjett for 2022 og økonomiplan for perioden 2022 – 2025

Kommunestyret vedtar og fastsetter fremlagt forslag til driftsbudsjett- og investeringsbudsjett for 2022. Driftsbudsjettet balanserer med et netto driftsresultat på kr 630 046.

1. Driftsbudsjett

Kommunestyret vedtar netto rammebevilgninger til drift som følger:

Sentrale styringsorganer / Sentraladministrasjonen	kr 36 804 105
Oppvekst-, velferd- og kultursektoren	kr 83 858 616
Helse-, rehabilitering- og omsorgssektoren	kr 85 982 169
Tekniske tjenester og fellestjenester	kr 25 403 134

Kommunestyret vedtar økonomiplan for perioden 2022-2025 som hvert av årene balanserer med netto driftsresultat på henholdsvis:

	2022	2023	2024	2025
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	9 718 031	11 976 494	14 326 087	16 769 870
Valgte driftstiltak	-9 934 376	-14 160 254	-14 484 234	-14 804 124
Brutto driftsresultat	-11 906 205	-14 519 525	-13 160 257	-11 723 855
Netto driftsresultat	630 046	-1 337 369	688 244	2 812 137
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	-216 345	-2 183 760	-158 147	1 965 746

2. Investeringsformål

2.a

I tråd med den fremlagte investeringsplan, bevilges kr 52 030 000 nye prosjekter i 2022 til investeringsformål. Dette forutsettes finansiert med

Overføring fra drift	kr 1 100 000
Bruk av disposisjonsfond	kr 5 000 000
<u>Lånefinansiering</u>	<u>kr 47 030 000</u>
<u>Sum finansiert</u>	<u>kr 52 030 000</u>

2.b.

Det gjennomføres låneopptak av husbankmidler for videre utlån med kr 5,0 mill for 2022. Låneopptaket går til finansiering av tildelinger til startlån som bevilges over investeringsbudsjettets rammer i samsvar med KommuneLOVEN §§ 14-4 og 14-17.

3. Brukerbetalinger

Aller brukerbetalinger utenom selvkostområdene vann, avløp, renovasjon og feiing øker med 2,7 %, dette i tråd med foreslått deflator for 2022. Kommunestyret

fastsetter brukerbetalingen som er regulert av forskrift eller sentrale bestemmelser, skal være på makssats.

Husleiesatser for kommunale boliger, oppmålingsforretninger og byggesaksgebyrer settes til «gjengs» sats.

4. Selvkostområder.

Brukerbetalingen for selvkostområdene vann, avløp, renovasjon og feiing reguleres som følger:

- a) Vannavgift **holdes uendret** for 2022
- b) Avløpsavgift **økes** med 2,7 % for 2022
- c) Renovasjonsavgift **økes** med 11,8 % for 2022
- d) Feieravgift **økes** med 15 % for 2022

5. Eiendomsskatt

I medhold av Eieendomsskattelova §§ 2 og 3 a videreføres i 2022 utskrivning av eiendomsskatt i hele Nordkapp kommune.

- I. Alminnelig skattesats settes til 7 promille med følgende differensierte satser:
  - a. Boliger og fritidseiendommer skattlegges med en sats på 4 promille, jf. Esktl. § 12a
- II. I samsvar med Eiendomsskatteloven § 11 fastsettes et bunnfradrag for boliger og fritidseiendommer på kr 150 000 som trekkes fra takst før skatt beregnes.
- III. Det gjøres fritak for eiendomsskatt etter Eiendomsskatteloven § 7 bokstav a for eiendommer tilhørende frivillige lag og foreninger.
- IV. Det gjøres fritak for eiendomsskatt etter Eiendomsskatteloven § 7 bokstav b for bygninger som har historisk verdi. Fritaket kan innvilges av kommunestyret etter særskilt søknad som sendes eiendomsskattekontoret.
- V. Det gjøres fritak for eiendomsskatt etter Eiendomsskatteloven § 7 bokstav c for nyoppførte boligeiendommer i 3 år. Fritaket gjelder fra det året boligen er ferdig og de to påfølgende år.
- VI. Eiendomsskatt skrives ut i 3 terminer med forfall hhv 20. april, 20. juni og 20. august.
- VII. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benyttes tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter.

6. Trekkrettighet konsernkontoordning

Kommunestyret vedtar å videreføre dagens ordning med trekkrettighet innenfor konsernkontoordningen i Sparebank1 Nord-Norge med inntil kr 20 millioner, gjeldende fra 1.1.2022. Det gis fullmakt til kommunedirektøren innenfor denne rammen å vurdere det til enhver tid gjeldende behov.

Saksutredning

Forutsetninger og utgangspunkt

Årsbudsjett for 2022 og økonomiplan 2022 – 2025 fremkommer i hovedoversiktene nedenfor. Driftsbudsjettet for 2022 balanserer med et netto driftsresultat på kr 630 046, Dette gir et mindre forbruk. Som igjen medfører at vi må bruke av disposisjonsfond for å balansere siste år økonomiplanen.

	2022	2023	2024	2025
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	9 718 031	11 976 494	14 326 087	16 769 870
Valgte driftstiltak	-9 934 376	-14 160 254	-14 484 234	-14 804 124
Brutto driftsresultat	-11 906 205	-14 519 525	-13 160 257	-11 723 855
Netto driftsresultat	630 046	-1 337 369	688 244	2 812 137
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	-216 345	-2 183 760	-158 147	1 965 746

Nivået for netto driftsresultat er i hele planperioden svært lavt og langt under hva som er anbefalt fra Teknisk Beregningsutvalg og også lavere enn det Nordkapp-kommune selv anbefaler som nivå for netto driftsresultat. Dette må imidlertid ses i sammenheng med de økte behovene som etter hvert avspeiler seg innenfor HRO sektoren. Vi ser nå en svært stor økning i ressursbehovet både for barn med sammensatte behov og for den aldrende delen av våre innbyggere. Dette vil være en utfordring som vil forsterke seg utover i planperioden og noe hele den kommunale virksomheten må ta inn over seg. Dette vil kreve at vi må jobbe systematisk og grundig med hvordan vi fremover skal rigge oss for å kunne møte disse utfordringene. Dette vil kreve tid, men er helt nødvendig for å få rammene til å strekke til i årene fremover.

Etter 2. tertial rapportering 2021 har OVK sett nærmere på merforbruk og årsak til at dette oppstår. I OVK har de i 2021 kommet inn pålagte tiltak som påfører betydelige kostnader. Dette er kostnader som blir værende over flere år.

Den største utfordringen i det fremlagte budsjettet er skjørheten. Slik budsjettet nå fremstår, er det ikke handlingsrom for uforutsette hendelser i kommende år. I den grad disse oppstår, vil vi fort være i en situasjon hvor det må brukes av tidligere avsatte midler til disposisjonsfond. Samtidig er dette en styrke ved at vi over tid har bygget oss opp en buffer for å møte situasjoner lik det vi nå stor over for. Det må også gis honnør for det arbeidet som er gjort i den enkelte sektor for å finne frem til realistiske- og funderte budsjetttiltak.

Det er i budsjettet for 2022 og hele planperioden gjort anslag for utbetalinger fra Havbruksfondet med kr 5,5 mill årlig. Dette er innarbeidet og økning md 1,5 mill er brukt som tiltak for at budsjettet skal balansere.

Budsjettdokumentet er betydelig redusert fra tidligere år. Dette gjør vi for at det skal være enklere å styre etter budsjett og bruke dette dokument som et verktøy.

1.1 Forutsetninger og utgangspunkt

Konsekvensjustert budsjett

Budsjettet som legges frem er basert på de rammene som fremkommer i St. prp. 1 (gul bok) med vedlegg (grønt hefte) for 2022 som ble presentert av regjeringen Solberg tirsdag 12. oktober 2021. Rammene som her er foreslått følger opp de

signalene som ble gitt i forbindelse med fremleggelsen av revidert Nasjonalbudsjett for 2021 og kommuneproposisjonen for 2022. I forhold til de rammene som ble beregnet i kommuneproposisjonen er det en økning i frie inntekter i forslaget til Statsbudsjett for 2022 på omlag kr 2,85 millioner. Totale frie inntekter for 2022 er lagt til grunn med kr 241 974 millioner.

Budsjett for 2022 og planperioden 2022 - 2025 er basert på konsekvensjusterte budsjettet for 2022. Dette viste at vi for 2022 og planperioden har et omstillingsbehov i perioden 2022 - 2025 på mer enn 20,0 millioner for å oppnå anbefalt budsjettbalanse på minimum 1,75 % i hele planperioden. Dette har ikke vært mulig å få til og bakgrunnen for at budsjettet nå legges frem med den profilen det når har.

Forutsetningen for konsekvensjustert budsjett for 2022 er at rammene for 2021 er videreført og at justeringene av budsjettet tar høyde for faktiske utgiftsøkninger, effekter av vedtak som er fattet i løpet av 2021, samt opprettinger fra budsjett 2021. Konsekvensjustert budsjett for 2022 balanserer med et **negativt netto driftsresultat** på om 9 mill og et netto merforbruk på omlag 8,2 mill. Selvkostområdene vann, avløp og renovasjon er skilt ut i et eget mellomnivå. Dette for å holde disse områdene utenfor ordinært driftsbudsjett.

Følgende parameter er lagt til grunn i konsekvensjustert budsjett:

- a) Lønns- og prisvekst på 2,7 % (deflator)
- b) Pensjonspremie på 21 % for fellesordningen i KLP (20 % for ordførerordningen) og 14 % for lærerordningen (SPK).
- c) Netto økning i gjeldsnivået på 10, millioner.
- d) Rente- og avdragsbelastning videreføres på samme nivå som i 2021
- e) Av samlet lønns- og prisvekst på 2,7 % er det avsatt rundt 3,1 millioner kroner i sentral pott til lønnsoppgjøret 2022. Denne fordeles ut når endelig lønnsoppgjør for 2022 er ferdigstilt.
- f) Eiendomsskatt for 2022 er uendret i forhold til 2021-nivå. Ordinær skattesats på 7 promille med differensiert sats for bolig- og fritidseiendommer med 4 promille og bunnfradrag på kr 150 000 pr boenhet.

Konsekvensjustert budsjett 2022 - netto rammer			
Rammeområde	Konsekvensjustert budsjett 2021	Vedtatt budsjett 2021	Konsekvensjustert budsjett 2022
1. Sentraladministrasjon	35 487 512	37 467 513	38 010 635
2. Oppvekst, velferd og kultur	80 135 069	79 635 068	86 056 410
3. Helse, rehabilitering og omsorg	73 890 116	74 855 141	89 446 427
5. og 6. Teknisk sektor	26 075 667	25 915 667	26 588 400
8. Skatt og rammetilskudd	-251 928 483	-254 528 483	-256 665 483
9. Renter og avdrag/avsetninger	29 803 426	32 411 404	30 438 642
Netto driftsresultat	-6 536 693	-4 243 690	8 218 031

Som det fremkommer i tabellen over var utgangspunktet for budsjettarbeidet 2021 et konsekvensjustert budsjett med et «overskudd» på omlag 6,5 millioner. Utgangspunktet for 2022 er omlag 14,7 millioner dårligere enn utgangspunktet for 2021. Hovedårsaken til dette er stor økning i rammene for HRO-sektoren og etter kontroll i OVK avdekket tiltak som har kommet inn i år 2021. Dette er nærmere utdypet under sektorens verbale del. Under arbeidet ble det

avdekket kostnader som måtte beregnes inn i etterkant. Tabellen viser dermed utgangspunktet men omstillingsbehovet ble til slutt 9,7 millioner og ikke 8,2 slik tabellen viser.

Omstillingsbehov

Kravet til budsjettbalanse er ikke eksakt fastsatt av kommunestyret, men kommunestyret har hatt som ambisjon om minimum 2 %. Årlige budsjettbalanser de siste årene har variert noe, men i snitt de siste 3 årene har vi vært på nivå med kommunestyrets ambisjon. Omstillingsbehovet de neste 5 år, lave inntektsvekst og økte kostnader har ikke vi klart dette.

Teknisk beregningsutvalg har en anbefaling på 1,75 %. Dette er en anbefaling som hver enkelt kommune må gjøre selvstendige vurderinger av, basert på en totalvurdering av kommunens økonomi, hvor også nivået på frie fond (disposisjonsfond) og gjeldsgrad må vurderes. Fylkesmannen i Troms og Finnmark har gitt signaler om at tidligere anbefalt nivå på 3 % netto driftsresultat bør videreføres.

Hvilket nivå Nordkapp kommune bør ligge på er ikke endelig avklart og heller ikke tatt stilling til. Vi har gjennom de siste 8-9 årene «bufret» oss opp til et anbefalt nivå på omlag 14 % av driftsinntektene. Det er dermed grunn til å argumentere for at en budsjettbalanse (netto driftsresultat) på nivå med anbefalingen fra TBU vil være tilfredsstillende. Samtidig må vi da ha med oss at dette er svært marginalt og kan fort endre seg gjennom året hvis uforutsette hendelser inntreffer (f.eks. vil en ressurskrevende bruker utover det budsjetterte fort kunne spise opp hele budsjettbalansen).

Alternative mål for budsjettbalanse	Beløp netto driftsresultat	Omstillingsbehov
1,75 % budsjettbalanse – anbefaling TBU	Kr 5,8 mill	Kr 12,8 mill
3,00 % budsjettbalanse – anbefaling FMITF	Kr 9,9 mill	Kr 16,9 mill

Slik utgangspunktet for budsjettet for 2022 og økonomiplanen 2022 – 2025 fremstod var det store utfordringer med å få et bærekraftig- og balansert budsjett med ønsket buffer og politisk spillerom. Den klare profilen i budsjettet er at HRO-sektoren i 2022 og i hele økonomiplanperioden vil kreve store ressurser. Utfordringen blir dermed å finne rom for denne økningen, samtidig som målsettingen om forsvarlig budsjettbalanse og politisk handlingsrom ivaretas. Slik kommunedirektøren vurderer dette, vil det ikke være rom for store endringer i det som nå legges frem.

Kommunedirektøren har heller ikke funnet tilstrekkelige tiltak som i sum gir oss ønsket handlingsrom. Det foreslås dermed at det brukes av disposisjonsfond for å balansere budsjettet mot slutten av økonomiplanperioden. Det er kommunedirektørens vurdering at vi på kort sikt ikke ser muligheten for å fremme

forsvarlige- og realistiske budsjetttiltak som tar ned budsjettets utgiftsside i tilstrekkelig monn.

Det er imidlertid helt nødvendig at det startes et mer systematisk arbeide hvor hele den kommunale driften gjennomgås og hvor det både ses på struktur og ressursbruk. Utfordringen utover i økonomiplanperioden øker og dagens ressursbruk vil ikke være bærekraftig på sikt. Målsettingen er at når det legges frem forslag til budsjett for 2023 så skal det være tilstrekkelig handlingsrom i budsjettet uten bruk av «sparekontoen» til finansiering av løpende drift. I økonomiplanperioden vil følgende omstillinger være nødvendig for å opprettholde både en akseptable budsjettbalanse, samt «bufre» oss opp for fremtidige investeringsbehov, det er her lagt til grunn TBU's anbefalte nivå på 1,75 %:

År	Budsjettbalanse	Omstillingsbehov
2022	1,75 %	12,9 mill
2023	1,75 %	15,2 mill
2024	1,75 %	17,7 mill
2025	1,75 %	20,2 mill

Med bakgrunn i det omstillingsbehovet som avspeiler seg i planperioden har kommunedirektøren utarbeidet forslag til tiltak som har som siktemål å igangsette strukturelle endringer slik at vi på sikt oppnår nødvendig handlingsrom og budsjettbalanse, samt sikre et bærekraftig og balansert driftsgrunnlag. For å få plass til dette må det også være evne og vilje til omstilling og endring av driften. Samtlige tiltak er gjennomgått i kommunedirektørens ledergruppe. De foreslåtte tiltak fremgår av kommunedirektørens innstilling og oppsummeres under i tabell pr sektor. Tiltakene er nærmere redegjort for i eget vedlegg 6 til dette dokumentet.

1. SENTRALADMINISTRASJON

Tiltak	Effekt 2022	Års effekt	Beskrivelse
1.0 IKT- diverse nedtak	- 148 720	- 150 000	<i>Redusere utgifter, reiser, kurs og inventar</i>
1.6 Brannsjef stilling nedtrekk	- 513 500	- 684 000	<i>Brannsjef går av med AFP mars. Feier konstitueres jobber. Jobber med å finne samarbeid med nabo kommuner. 01.04.22</i>

1.7 IKT stilling nedtrekk	- 256 750	- 640 000	<i>Reduserer til 2 stillinger i kommunen på IKT. 01.08.22</i>
1.8 Sentral administrasjon stilling nedtrekk	- 287 560	- 630 000	<i>Reduserer service kontoret med 1 stilling. 01.08.22</i>
8.1 Havbruksfondet	- 1 500 000	- 1 500 000	<i>Inntektsanslaget for utbetaling havbruksfondet satt til 5,5 mnok, basert på utbetaling år 2021. Dette er en økning fra 4 mnok.</i>
9.1 Finansområdet	+ 665 863	+ 680 194	<i>Rammen for renter og avdrag justeres i samsvar med låneprofil og opplåning av investeringsramme</i>
Sum alle tiltak	- 2 040 667	- 2 923 806	

1. SENTRALADMINISTRASJON

(Brann) ikke innarbeidet i budsjettet. Tiltakslisten kom sent, men det vil komme endringer og vi har tro på at tiltakene skal kunne dekkes inn med reduksjon på områder internt på Brann.

Tiltak	Effekt 2022	Års effekt	Beskrivelse
1.2 Drift av ny branngarasje	+ 130 000	+ 130 000	Økte årlige drifts utgifter til strømforbruk, renholdt og innvendig vedlikehold av leid branngarasje.
1.3 Utrykninger, fysiske tester – Brann og redning	+ 60 000	+ 60 000	Øke Ressurser for fysiske tester som gjør mannskapet bedre rustet for tjenesten. Ramme for utrykninger dimensjoneres mer i tråd med faktisk forbruk.
1.4 Utdannelse og kompetanseheving brannmannskap	+ 150 000	+ 150 000	Øke utgifter, kommende årene vil det være behov for stor utskiftning av mannskap, både befal og konstabler pga nådd aldersgrense. Dette vil kreve stor satsning i årene fremover for utdanning av nye mannskaper.
1.5 økte kostnader ny 110 sentral Sør Varanger	+ 150 000	+ 150 000	Øke utgifter til drift av 110 sentralen dekkes av kommunenes brann og

			redningsvesen etter fordelingsnøkkel basert på innbyggertall i de ulike kommunene. I de siste to til tre årene har utgiften til dette økt uten at Nordkapp brann og redning har fått gjennomslag for budsjettøkning som innekker dette. Årlig kostnad for vår kommune er Kr. 499.932,-
Sum alle tiltak ikke med i budsjett	+ 490 000	+ 490 000	

2. OPPVEKST, VELFERD OG KULTURSEKTOREN

Tiltak	Effekt 2022	Effekt 2023	Beskrivelse
2.1 Styrer Nordvågen barnehage	- 720 000	- 720 000	Tiltaket evalueres ila 2022. Videreføres eller opphører i 2023.
2.2 Leder FABU fjernes	- 750 000	- 750 000	Nedtak av 1 stilling fom 1.1.22
2.3 Endring i barnehagestruktur. Skårungen barnehage legges ned.	- 750 000	- 1 814 500	Samling av avdelinger, stenge en avdeling. Helårseffekt nedtak av 1-2 stillinger/reduerte driftskostnader
2.4.Nedtak 2 stillinger Honningsvåg skole	- 542 000	- 1 300 000	Nedtak av 2 stillinger. Helårseffekt fom 1.8.22
2.5 Inntekt barn vertskommune i Skole	- 133 510	0	Inntekt avdekket og ført inn, medfører øking i effekt.
2.6 Kultur konsulent stilling nedtrekk	- 225 940	- 473 000	Nedtrekk stilling kultur konsulent 01.08.22
Sum alle tiltak	- 3 121 450	- 5 057 500	

3. HELSE, REHABILITERING OG OMSORGS SEKTOREN

Tiltak	Effekt 2022	Årseffekt	Beskrivelse
3.1 Omorganisering	- 300 000	- 400 000	Omorganisering administrative ressurser redusert med 50% virksomhetsleder
3.2 Reduksjon folkehelse + reduksjon i driftsutgifter	- 150 000	- 150 000	Avsatte midler til folkehelse tiltak kuttes + nedtak i inventar/annen drift
3.3 Økte inntekter/refusjoner ressurskrevende tjenester	- 750 000	- 750 000	Det er lagt inn inntekter/refusjon basert på utgifter i budsjettet.
3.4 Reduksjon stilling/er i Rehabilitering/Tilrettelagte tjenester	- 600 000	- 600 000	Tjenesten har fått besatt samtlige stillinger og reduksjon av vikarer og overtidbruk vil bidra til en mer effektiv tjeneste.
3.5 «Ostehøvel» - redusere drift	- 300 000	- 300 000	Reduserer div poster i sektoren. Dette vil bety ytterligere reduksjon av driften og mer innstramming av midler som bidrar kvalitet og utvikling.
3.6 Årsturnus	- 350 000	- 450 000	Det utarbeides årsturnus for alle ansatte i døgntjenestene i HRO
3.7 Redusere drift/øke inntekter lege- jordmor	- 300 000	- 300 000	Redusere generelle driftsutgifter ved å kutte ulike poster, evt. øke inntekter. Holde stillinger vakante.
3.8 Kjøkken – fjerne lærlingstilling	- 250 000	- 250 000	Det er vanskelig å rekruttere lærlinger og det foreslås å kutte lønnsmidler til lærlingstilling.
3.9 Legge ned dagtilbudet for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne	- 350 000	- 500 000	Nedleggelse av dagtilbudet for eldre og personer med

			funksjonsnedsettelse på Nordkapp bo- og servicesenter.
3.10 Avvikle LIS1 stilling (turnuskandidat)	0	- 400 000	Tjenesteavtale med Finnmarkssykehuset må sies opp (12 mnd. oppsigelsesfrist).
3.11 Redusere poliklinisk tilbud om sommeren	- 100 000	- 100 000	Poliklinisk tilbud både cellegift og annen poliklinisk behandling tilbys ikke lokalt 3 mnd. om sommeren.
Sum alle tiltak	- 3 450 000	- 4 500 000	

5. OG 6 TEKNISKE TJENESTER / FELLESTJENESTER

Tiltak	Effekt 2022	Årseffekt	Beskrivelse
5.1 Reduksjon overtid på veidrift	- 120 000	- 120 000	Begrense brøyting utenom ordinær arbeidstid. Mere ploging i helgene.
6.1 Redusere drift svømme- og turnhall. Stenging av bygg i 4 mnd.	- 200 000	- 200 000	Turnbygget stenges for bruk i perioden 1.6-1.10. Besparelse i form av mindre energi, driftsutgifter og vedl.hold
6.2 Avhending av Gjesvær skole	- 100 000	- 370 000	Gjesvær skole legges ut for salg/eventuelt utleie.
6.3 Fjerne vakant stilling på renhold	- 180 000	- 180 000	Stilling står vakant etter flytting av avdeling ved Nordkapp barnehage
6.4 Avhending av barnehagebygg	- 100 000	- 200 000	Selge/avhende barnehagebygg som står tomt.
6.5 Besparelse i energikostnader	- 200 000	- 200 000	Energibesparende tiltak. Lysstyring, Led-belysning
6.6 Reduksjon i sommeransatte til park	- 100 000	- 100 000	Ansette færre ungdommer til sommerjobb i parktjenesten.
6.7 Reduksjon i vedlikeholdsmidler på bygg	- 300 000	- 300 000	Ta ned planlagt vedlikehold på utvalgte bygg.
Sum alle tiltak	- 1 300 000	- 1 670 000	

Føringer i budsjettet:

- Fokus på energibesparende tiltak i kommunale bygg
- Bli en miljøkommune og etablere klimabudsjett
- Krav om miljø i offentlig anskaffelser

Oppsummert – alle tiltak

Tiltakene vil ha en årlig effekt i budsjett året 2022 med 9,9 mill og øke til 14,1 millioner i år 2023 når dette får helårseffekt.

	2022	2023	2024	2025
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	9 718 031	11 976 494	14 326 087	16 769 870
Valgte driftstiltak	-9 934 376	-14 160 254	-14 484 234	-14 804 124
Brutto driftsresultat	-11 906 205	-14 519 525	-13 160 257	-11 723 855
Netto driftsresultat	630 046	-1 337 369	688 244	2 812 137
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	-216 345	-2 183 760	-158 147	1 965 746

Eiendomsskatt

Kommunestyret vedtok i sitt opplegg for 2020 at skattesatsen for bolig- og fritidseiendom skulle økes fra 3- til 4 promille. Dette hadde sammenheng med at det ble vedtatt at alle takster knyttet til bebygde bolig- og fritidseiendommer fra og med 2020 skulle reduseres med 30 % før bunnfradrag (reduksjonsfaktor). Dette medførte at en bolig eller fritidseiendom som før 2020 hadde en takst på 1,0 mill ble redusert til kr 700 000 før bunnfradrag. For å opprettholde provenyet knyttet til eiendomsskatten på omtrent samme nivå som i 2019, omlag 9,3 millioner ble dette grepet vedtatt gjennomført.

Den vedtatte innretningen for 2020 hadde et netto provenytap på omlag kr 600 000 sammenlignet med 2019-nivået. Dette var ikke mulig å hente inn i 2019 på grunn av begrensningene i Esktl. § 13, 1. ledd.

Kommunedirektørens anbefaling er at det ikke gjøres endringer i eiendomsskatten for 2022. Dette har bakgrunn i det totale skatte- og gebyrnivået i Nordkapp kommune. I tillegg er det med virkning fom 2021 gjort endringer i Eiendomsskatteloven § 11, 1. ledd som begrenser satsen for bolig- og fritidseiendom til maksimalt 4 promille. Vi tar dermed ut maksimalt i forhold til skattesats. Eneste mulige endring vil dermed være å fjerne bunnfradraget på kr 150 000 pr boenhet. Effekten av en slik endring vil kunne gi en merinntekt på omlag 1,2 mill. Imidlertid vil det ut fra kommunedirektørens vurdering være et dårlig signal til innbyggerne sett i lys av det totale avgiftsnivået for boliger (kommunale avgifter og eiendomsskatt).

Oppsummert kan forslaget til innretningen på eiendomsskatten for bolig- og fritidseiendom illustreres slik:

Eiendom	Innretning tom 2019	Ny innretning fom 2020 videreføres i 2022
Takst	1 000 000	1 000 000
Reduksjon i takst	0	300 000
Ny takst	1 000 000	700 000
Bunnfradrag	150 000	150 000
Grunnlag for eiendomsskatt	850 000	550 000
Skattesats	3 promille	4 promille
Beregnet eiendomsskatt	2 550	2 200

Det ble høsten 2017 gjennomført re-taksering av alle eiendommer i Nordkapp kommune. Eiendomsskatten for 2018 ble skrevet ut basert på nye takster. Hoved essensen fra re-takseringsarbeidet er at skattebyrden ble flyttet fra næring til boliger og fritidseiendommer. Dette skyldes at boliger har fått økt sin takst, og næringseiendommer det motsatte. Dette er også i samsvar med hvordan eiendomsmarkedet i Nordkapp kommune har utviklet seg siden forrige taksering som ble gjennomført i 2001 og 2007.

Fra og med 2019 ble det vedtatt at utskrivning av eiendomsskatt for verk og bruk faller bort (dette gjelder ikke for vannkraft). Dette medfører at de eiendomsskatteobjektene som er taksert som «verk og bruk» måtte re-takseres og da baseres på ren sjablongtaksering som næringseiendom. Dette medførte da at taksert produksjonsutstyr ikke lengre skulle takseres og at det kun var bygning og faste installasjoner som skulle tas med i taksten og da som næringsbygg. I realiteten medførte dette ikke store endringer i fastsatte takster for de aktuelle eiendommen. Dette har bakgrunn i at takseringen som ble gjennomført i 2017 i liten grad tok høyde for produksjonsutstyr og at det i stor grad kun var selve eiendommen som ble taksert.

Oppsummert vil kommunestyrets vedtak til innretning av eiendomsskatt for 2022 bli slik:

- Bolig- og fritidseiendommer med promillesats 4 og et bunnfradrag på kr 150 000 pr boenhet.
- Alle takster knyttet til bebygde bolig- og fritidseiendommer er fom 2020 redusert med 30 % før bunnfradrag.
- Næringseiendommer med promillesats 7. Det er ingen bunnfradrag for næringseiendommer.

For næringseiendommer skriver man ut eiendomsskatt med maks promillesats på 7, slik at her vil det ikke være potensiale for økte inntekter basert på dagens takstnivå.

Oppsummering

Frie inntekter (skatt og rammetilskudd)

Nordkapp kommunes frie inntekter for 2022 er beregnet til omlag kr 241,9 millioner. I regjeringens foreslåtte opplegg for 2022 er veksten i oppgave korrigerede frie inntekter beregnet til 0,22 %, mens forventet lønns- og prisvekst (deflator) for 2022 er beregnet til 2,7 %. Man får m.a.o. ikke fullt ut kompensert forventet lønns- og prisvekst for 2022. Dette er noe vi har sett tendensen til over flere år og som er utfordrende. Frie inntekter (rammetilskudd, skatteinngang, Nord-Norge tilskudd, småkommunetilskudd og inntektsutjevning) beregnes med utgangspunkt i innbyggertall hhv pr 1.1.2021, 1.7.2021 og 1.1.2022.

Fokusområder 2022

Nordkapp kommune har i 2020 og 2021 jobbet mye med Covid-19 relaterte oppgaver i forhold til pandemien. Pandemi utbrudd høsten 2022 vet vi ikke konsekvensen av.

Vi vet ikke hvordan dette vil ha som effekt på uforutsette kostnader eller ekstraordinære rammetildelinger i kommende periode.

Grunnet sårbarheten i budsjettet må vi ha fokus på å få gjennomført planlagte effektivitets prosesser og iverksette omstilling som følge av endret behov i sektorene. Omstillingsbehovet som har vært varlet over flere år. Et arbeid som må jobbes med i alle sektorer.

Inntektene går ned som følge av befolkningsnedgang samtidig som at kostnader for lovpålagte tjenester øker. Vi vet ikke om næringslivet kommer tilbake til det nivå som var før pandemien og vi vet ikke hvilke langsiktige ringvirkninger dette gir.

Kommunen som organisasjon må tilpasse seg en mer usikker fremtid, og foreta nødvendige grep for å redusere kostnadene. Vi må iverksette effektivisering og vi må endre organisasjonen slik at kostnadsnivået tas ned.

Økonomi må følge tettere på virksomhetsledere, veilede og øke fokus på inntjening, og vi må stille strengere krav til budsjett disiplin. Vi må ta i bruk ny teknologi for å effektivisere, men samtidig gi et bedre tilbud til innbyggerne. Det er ikke nok å styre etter tertial på virksomhetsleder nivå. Vi blir å jobbe med månedlige rapporteringer med tilhørende oppfølginger, økonomi må følge med på kostnadsutviklingen samt innføre rutine for å sette opp prognose for perioden som kommer.

Nordkapp kommunes økonomiske stilling er for tiden god, men omstilling koster og vi vil med strengere kontroll være mer i forkant av merforbruk/mindre forbruk.

Kommunen har klart å omstille seg noe, men det er lang vei igjen og det blir tøffe tak fremover.

Nordkapp kommune må jobbe hardt for å levere positivt driftsresultat i året 2022.

Gjeldsbelastning

Det er fortsatt ytterst nødvendig at det vises nøkternhet i forhold til investeringer og derigjennom opptak av ny, langsiktig gjeld. Kommunen har svært store behov for investeringer i årene fremover på flere områder. Det vil derfor være svært viktig at det både legges opp til nøkternhet i driften.

Også i det vedtatte budsjettet for 2022 er det lagt opp til et investeringsnivå som er relativt høyt. Vedtatt investeringsramme for 2022 er på totalt kr 49,7 millioner inkludert foreslåtte investeringer på selvkostområdene.

Dette har vært et ønske at vi er forsiktig i forhold til målsettingen om at gjeldsgraden ikke skal overstige 100 %. Det er imidlertid en vurdering at investeringsbehovet er så stort og presserende at vi må akseptere et noe høyere nivå enn hva som er gjort tidligere. Inkluderer vi låneopptaket fra budsjettet, vil gjeldsbelastningen ligge på om lag 380 millioner. Fortsatt bør målsetting være å holde opptaket av ny gjeld lavest

mulig, og se opptak av nye lån i sammenheng med hele økonomiplanperioden. Det er også i opplegget for 2022 lagt opp til en netto økning i langsiktig lånegjeld, men for å begrense låneopptakene og dermed også økningen i lånegjeld er det vedtatt å bruke kr 5,0 millioner av disposisjonsfond til finansiering av vedtatte investeringer i 2025. Også i deler av planperioden er det lagt opp til bruk av disposisjonsfond til del finansiering av investeringer. På denne måten begrenser man lånegjelden, samtidig som dette selvfølgelig medfører en svekking av disposisjonsfond. Det vil dermed være av stor betydning at det i hele planperioden legges til rette for ytterligere oppbygging av disposisjonsfond gjennom tilstrekkelig budsjettbalanse.

Ut fra vedtatte rammer for 2022 og planperioden 2022-2025 vil følgende utvikling av gjeldsbelastning fremkomme:

	2021	2022	2023	2024	2025
INVESTRINGSRAMME SELVKOST NYE PROSJEKTER (OPPSTART)	6 800 000	3 400 000	0	0	0
INVESTRINGSRAMME ORDINÆT NYE PROSJEKTER (OPPSTART)	36 700 000	49 730 000	60 000 000	12 300 000	6 550 000
INVESTERINGER SOM IKKE LÅNEFINANSIERES	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000
BRUTTO INVESTERINGER FOR LÅNEFINANSIERING	42 400 000	52 030 000	58 900 000	11 600 000	5 850 000
BRUK AV DISPOSISJONSFOND	16 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	0
NETTO INVESTERINGER FOR LÅNEFINANSIERING	26 400 000	47 030 000	53 900 000	6 600 000	5 850 000

Sum manglende finansiering år 2021	kr 4 000 000
Sum investeringer for lånefinansiering eks selvkost for hele planperioden 2022 - 2025	kr 66 630 000
Sum investeringer for lånefinansiering selvkost for hele planperioden 2022 - 2025	kr 3 400 000
Sum investeringer med bruk av disposisjonfond for planperioden 2022 - 2025	kr 15 000 000
Sum fratrukk forskuttering investering der Egenfinansiering blir 20 mill år 2022-2023	kr 41 500 000
BEHOV FOR ØKT OMSTILLING I PLANPERIODEN GITT ET INVESTERINGSNIVÅ SLIK DET FORESLÅS	
Opptak av ny gjeld eks selvkost i planperioden 2022 - 2025	kr 66 630 000
Nedbetaling av opprinnelig gjeld i planperioden 2022- 2025	kr 56 000 000
Netto økning i gjeld i planperioden 2022 - 2025	kr 10 630 000
Ekstra avdragsbelastning på driftsbudsjettet i planperioden 2022 - 2025 gitt 30 års nedbetaling	kr 1 417 333
Ekstra rente, gitt 3 % rente	kr 1 190 560
Korreksjon for forskuttering Bofelleskap prosjektet	kr 735 000
Økt årlig belastning i driftsbudsjettet	kr 1 386 973

Investeringsrammer selvkost:

Tidligere års kostnadsberegninger på investeringer innenfor selvkostområdet som er vedtatt med tilhørende finansiering viser seg å være **meget** underbudsjetterte. Nærmere beregning og gjennomgang av tilhørende dokumentasjon avdekket store mangler, noe som medfører at vi må legge frem prosjektene på nytt for behandling senere i planperioden.

Investeringsrammer eks. selvkost med manglende finansiering i år 2021:

Tidligere års kommunestyre vedtak er besluttet med manglende finansiering kommer som et tillegg på budsjettårets 2022 lånefinansiering med 4 mill fra året 2021.

Dette omhandler rassikring prosjektet 19102 PS 17/2021 fra 04.05.2021, er lagt inn med 4 mill hvert år i 7 år. Det er ikke funnet form for å avsette nødvendige administrative ressurser til dette prosjektet fra den ordinære driften. Da dette er et

anleggsmiddel, bør dette prosjektet også finansiere en ressurs i form av en prosjektstilling som avlastning i de berørte sektorene som forespeilet i RS17/2021 29.09.2021. I dag er dette ikke finansiert. Det foreslås derfor øke den årlige investeringen med 1 million til 5 million fra og med år 2022 som dekker prosjektstillingen og konsulenttenester knyttet til skredbaneovervåkning og varsling. Øvrige kostnader dekkes over drift. Det henvises til vedtak under.

Vedtak: Nordkapp kommune inngår avtale med NVE om bistand til planlegging og prosjektering av sikringstiltak mot skred (vedlegg 1). Delprosjekter formaliseres med kommunevedtak etter mal (vedlegg 2) 2.Nordkapp kommune avsetter årlig kr 4 millioner i opptil 7 år på investeringsbudsjettet til finansiering av kommunens distriktsandel fra og med inneværende år 3.Kommunedirektøren avsetter de til enhver tid nødvendige administrative ressurser.

Investeringsrammer eks. selvkost:

Boligfelleskap for yngre med funksjonsnedsettelse er hensyntatt i planperioden. Prosjektet knyttes til PS 49/2021. Prosjektet må fullfinansieres for at Nordkapp kommune skal motta refusjon på 41 mill. Det henvises til eget notat som sendes som vedlegget til dette dokumentet. Investeringen må ha et totalt låneopptak på 63 millioner som forskutteres, der Nordkapp kommune vil motta 12 mill i investeringstilskudd, motta 12 mill i moms kompensasjon og salg av enheter 17,5 mill. Nordkapp kommune sin andel vil være 12,5 mill når prosjektet er ferdigstilt.

Nordkapp kommune må også øke rammen for husbanklån til de brukere som kjøper seg inn i leilighetene. Her må det utvides med 7-9 millioner.

Oppsummert vil Nordkapp kommune sin andel av prosjektet anslått til 21,5 mill.

Som det fremkommer av tabellen, vil netto gjeldsbelastning i planperioden ut fra vedtatt nivå bli økt med omlag kr 10,6 millioner. Dette vil på sikt kunne medføre økt belastning på driftsbudsjettet.

Kommunens lånebelastning er i år 2022 på omlag kr 380 millioner, noe som utgjør i overkant av kr 126 000 pr innbygger. Dette er høyt og selv om vi i Finnmarks sammenheng ikke er unike, er dette en utfordring som legger press på kommunens totale økonomi. Nordkapp kommune blir å bruke omlag kr 32,0 millioner i 2022 til betjening av gjeld over driftsbudsjettet. Betjeningen av den langsiktige lånegjelden utgjør om lag 9 % av brutto ramme. Når vi samtidig vet at svært mye av driftsregnskapet for øvrig er bundet opp i faste utgifter og lønn, i tillegg til at det er gjennomført store og omfattende kutt tidligere år, er spillerommet og det økonomiske handlingsrommet etter hvert blitt svært innskrenket.

Gjennom de rentesikringene som kommunen har gjennomført er rentesårbarheten i stor grad eliminert bort, både på kort og middels lang sikt. Av total langsiktig lånegjeld er om lag kr 170 millioner sikret med langsiktige avtaler. Ulempen med dette er som

tidligere orientert om at vi i dag betaler en forholdsmessig høy rente på en stor del av gjelden, omlag 4 - 4,5 %.

Signalene for år 2022 og også videre fremover er at vi fortsatt vil ha et lavt rentenivå, men lavt økende de neste 5 år. I løpet av 2021 har Styringsrenten fra Norges Bank gått blitt varslet at den øker med 0,25 % og det vil komme flere økninger.

I forbindelse med ny kommunelov kom det fom budsjettåret 2020 inn skjerpende bestemmelser i kommuneloven § 14-18 i forhold til minimumsavdrag som skal betales og belastes i driftsregnskapet. Nordkapp kommune har tilpasset seg dette og lovens krav til minimumsavdrag er ivaretatt i forslag til budsjett for 2022 og økonomiplan 2022-2025.